

IN MEMORIAM ZVONETA MIKLAVIČA

V času prve svetovne vojne in v letih po njej se je mnogo Slovencev in slovenskih družin izselilo iz Primorske in iz Trsta v notranjost slovenskega ozemlja. Medtem ko pripisujemo izseljevanje v vojnem času tako imenovanim »vojnim razmeram«, to je, pritisku bližajoče se fronte, je pa drugo izseljevanje imelo značaj politične emigracije.

Prvi skupini preseljencev je pripadala tudi družina pokojnega Zvoneta Miklaviča. Sicer je bil pokojnik rojen 9. aprila 1914 v Trstu (starši so prišli v Trst iz Volč), toda komaj je dobro shodil, je moral zapustiti mesto, ker so družino preselili na slovenski del Štajerske. Ko se je oče vrnil leta 1920 iz ruskega ujetništva, se je zaposlil v Trbovljah kot trgovski pomočnik. Zato je sin prav tu tudi obiskoval ljudsko šolo — in spoznaval proletarsko življenje soseske. Tu se je v njem podzavestno gradil temelj za opredelitev k socializmu oziroma komunizmu.

Ta ideja mu je prešla v zavest v gimnazijskih letih, saj je bil višješolec prav v času velike svetovne gospodarske in domače gospodarske ter politične krize (na ljubljansko realko se je vpisal leta 1927) in se mu je toliko bolj okrepila najprej na pravni fakulteti, od leta 1939 dalje še na filozofski fakulteti. Zato je popolnoma logično, da je bil v času diplomiranja leta 1943 že aktivist

Osvobodilne fronte in tesno povezan tudi s partizani.

Ko so bili takoj po okupaciji starši izgnani na Hrvaško, je sin Zvone odšel v Belo krajino, kjer se je zaposlil kot cestni delavec. Ker je bil že tu povezan z aktivisti in partizani, so ga oktobra 1941 aretirali; bolezen ga je rešila pred dolgotrajnim zaporom ali še čem hujšim. Umaknil se je v Ljubljano, toda tudi tu ga je zaradi dela za Osvobodilno fronto čakala podobna logika: okupator ga je leta 1944 aretiral in zaprl.

Po osvoboditvi je bil najprej profesorski pripravnik na nižji gimnaziji v Zgornji Šiški (diplomiral je namreč iz pedagoške skupine), potem pa je od leta 1946 dalje opravljal službo, za katero je bil že po svoji naravi močno disponiran: kot poverjenik za kulturo in umetnost Mestnega ljudskega odbora Ljubljana (od leta 1955 dalje kot načelnik podobnega oddelka Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana) je skrbel za vse kulturne in umetniške ustanove v mestu, ki so spadale v njegovo območje, na primer za Mestno gledališče, Mestni muzej, Slovansko knjižnico, Lutkovno gledališče, Mestni arhiv itd., itd. Delo ni bilo lahko, saj je posredno nosil breme za repertoar gledališča, za načelni razvoj muzeja, za dotacije knjižnicam, za primerno razvedrilo otrokom, za napredek arhivistike, za kvalificiran kader množice novih glasbenih šol, za primerne ateljeje upodablajočih umetnikov in podobno.

Zato je povsem razumljivo, da se je leta 1952 zelo navdušil za idejo, ki je živela v Mestnem arhivu že od osvoboditve dalje, naj se utemelji revija, ki bi bila nadaljevanje kulturne tradicije, utemeljene z izhajanjem predokupacijske Kronike slovenskih mest. Idejo je podpiral moralno in gmotno (oskrbel ji je osnovno glavnico in še dodatne kapitale!). Vneto in zavzeto je sodeloval pri vseh ustanovitvenih sejah in pripravah, nagovarjal je znance, da so prispevali članke, oskrbel je celo oglase raznih podjetij, se zanimal za zunanjo opremo revije in podobno.

Čeprav je ob zažitvi postala nova »Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino« glasila sekcije za krajevno zgodovino Zgodovinskega društva za Slovenijo, je uredniški odbor izvolil prav Zvoneta Miklaviča za odgovornega urednika. S tem je namreč hotel poudariti njegove nemajhne zasluge za realizacijo omenjene pozitivne ideje. Razen nekaj izjem je sodeloval na vseh sejah, ki jih je imel uredniški odbor od začetka do letoš-

njega marca in ki jih v teku teh 15 let ni bilo malo.

Ko je leta 1963 postal direktor Pionirskega doma in zaradi tega zapustil uradne prostore načelnika kulturnega oddelka Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana, ni to prav nič vplivalo na njegov odnos do uredniških poslov pri Kroniki. Ostal jim je zvest prav do

tragične in vsekakor prezgodnje smrti dne 27. marca letos.

Kot enega izmed realizatorjev »Kronike« in njenega dolgoletnega odgovornega urednika ga bo ves kolektiv njegovih sodelavcev iz ožjega in širšega kroga revije ohranil v lepem in častnem spominu.

Jože Sorn

[Faint, mostly illegible text block on the right side of the page, likely bleed-through from the reverse side or a very light print.]